

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 1

1) Σ' αυτήν την εποχή αν ανέτρεχε κάποιος θα μπορούσε να αντιληφθεί τι είδους τύχαιναν να είναι ως προς την ανδρεία αυτοί που αντιμετώπισαν στο Μαραθώνα τη δύναμη των βαρβάρων και τιμώρησαν την υπερηφάνεια όλης της Ασίας και πρώτοι έστησαν τρόπαια (ήττας) των βαρβάρων , αφού καθοδήγησαν και δίδαξαν τους άλλους ότι δεν ήταν ακατάβλητη η δύναμη των Περσών αλλά κάθε πλήθος και κάθε πλούτος υποχωρεί στην ανδρεία. Εγώ , λοιπόν, ισχυρίζομαι ότι εκείνοι οι άνδρες είναι όχι μόνο πατέρες των σωμάτων μας αλλά και της ελευθερίας και της δικής μας και όλων γενικά όσοι κατοικούν σ' αυτήν εδώ την ήπειρο.

2)

α)

- **γενόμενος:** υποθετική μετοχή , συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «ἄν γνοίη» (λανθάνων υποθετικός λόγος της απλής σκέψης)
- **οἷοι:** κατηγορούμενο στο «οἱ δεξάμενοι» από τη μετοχή «ὄντες»
- **ὄντες:** κατηγορηματική μετοχή ως κατηγορούμενο στο «οἱ δεξάμενοι» από το «ἐτύγχανον».
- **τήν ἀρετήν :** αιτιατική της αναφοράς στο «οἷοι »
- **ὅλης:** κατηγορηματικός προσδιορισμός στο « τῆς Ἀσίας ».
- **πρώτοι :** επιρρηματικό κατηγορούμενο τάξης/ σειράς.
- **τῶν βαρβάρων:** γενική αντικειμενική στο « τρόπαια ».
- **ἀρετῇ :** αντικείμενο του ρήματος « ὑπέικει ».
- **τούς ἄνδρας :** υποκείμενο του « εἶναι » , ετεροπροσωπία.
- **μόνον :** επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού.

β)

- “ὅτι οὐκ ἄμαχος εἶη ἡ Περσῶν δύναμις”.
- “ (ὅτι) πᾶν πλήθος και πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ὑπέικει”.

Πρόκειται για δύο δευτερεύουσες ονοματικές ειδικές προτάσεις που λειτουργούν ως αντικείμενο στη ρηματική διάσταση του “ διδάσκαλοι”. Εισάγονται με τον ειδικό σύνδεσμο ὅτι και εκφέρονται η πρώτη με ευκτική του πλαγίου λόγου που δηλώνει το υποκειμενικό , ενώ η δεύτερη με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.

3) α)

Ονομαστική	οἷος	δυνάμεις	ἡγεμών	Πέρσης	πλήθη	πατήρ
Γενική	οἷου	δυνάμεων	ἡγεμόνος	Πέρσου	πληθῶν	πατρός
Δοτική	οἷω	δυνάμεσι	ἡγεμόνι	Πέρση	πλήθεσι	πατρί
Αιτιατική	οἷον	δυνάμεις	ἡγεμόνα	Πέρσιν	πλήθη	πατέρα
Κλητική	---	δυνάμεις	ἡγεμών	Πέρσα	πλήθη	πάτερ

3 β)

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ἔγνω	ἐστί	ὑπέικει	φημί
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	γνῶ	ἦ	ὑπέικη	φῶ
ΕΥΚΤΙΚΗ	γνοίη	εἶη	ὑπέικοι	φαίην
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	γνώτω	ἔστω	ὑπεικέτω	---

Επιμέλεια: Μαντουβάλου Μ. Ηλιόχαρη

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 2^{ου} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

1. Επειδή γνωρίζουμε, άνδρες Αθηναίοι, ότι εσείς έχετε συνηθίσει πρόθυμα να βοηθάτε όσους αδικούνται και να ανταποδίδετε τη μεγαλύτερη χάρη στους ευεργέτες (σας), έχουμε έρθει να (σας) ικετεύσουμε να μην ανεχτείτε την καταστροφή μας από τους Θηβαίους παρόλο που υπάρχει ειρήνη. Και αφού ήδη πολλοί κατέφυγαν σε σας και πέτυχαν όλα όσα ζήτησαν, θεωρούμε ότι κατεξοχήν εσείς αρμόζει να προνοήσετε για τη δική μας πόλη· γιατί δεν θα διαπιστώνατε κανέναν να έχει πέσει σε τόσο μεγάλες συμφορές αδικότερα από μας ούτε να διάκειται πιο φιλικά περισσότερο χρόνο (από μας) προς τη δική σας πόλη. Επιπλέον βρισκόμαστε εδώ για να ζητήσουμε τέτοιου είδους, στα οποία δεν ενυπάρχει κανείς κίνδυνος και όλοι ανεξαιρέτως οι άνθρωποι θα θεωρήσουν εσάς τους πιο δίκαιους και ενάρετους απ' τους Έλληνες αν πειστείτε.

2. α.

- **Ἀθηναῖοι**: επιθετικός προσδιορισμός στο «ἄνδρες»
- **τοῖς εὐεργέταις**: ἔμμεσο αντικείμενο στη μετοχή «ἀποδιδόντας»
- **ἰκετεύοντες**: τελική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «ἤκομεν», «ὕμεις»
- **οὔσης**: εναντιωματική μετοχή, γενική απόλυτη με υποκείμενο το «εἰρήνης»
- **περιπεπωκότας**: κατηγορηματική μετοχή συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος «ἂν εὐροίτε», «οὐδένας»

β.

- «εἰδότες» → Ἐπεὶ ἴσμεν
- «δεησόμενοι» → ἵνα δεπώμεθα

3. α.

- **προθύμως**: προθυμότερον, προθυμότατα
- **μεγίστην**: μεγάλην, μείζονα
- **πολλῶν**: πλειόνων, πλείστων
- **μάλισθ'**: μάλα, μάλλον
- **ἀδικώτερον**: ἀδίκως, ἀδικώτατα

β.

Ενεστώτας	εἰδότες	ἀποδιδόντας	περιορᾶν
Παρατατικός	---	---	---
Μέλλοντας	εἰσόμενοι	ἀποδώσοντας	περιόψεσθαι
Αόριστος	γνόντες	ἀποδόντας	περιιδεῖν
Παρακείμενος	ἐγνωκότες	ἀποδεδωκότας	περιεωρακέναί
Υπερσυντέλικος	---	---	---

Ενεστώτας	καταφευγόντων	εὐρίσκοιτε
Παρατατικός	---	---
Μέλλοντας	καταφευξομένων	εὐρήσοιτε
Αόριστος	καταφυγόντων	εὐροίτε
Παρακείμενος	καταπεφευγόντων	εὐρηκότες εἶτε
Υπερσυντέλικος	---	---

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 3^{ου} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

1. Και, όπως φαίνεται, ως προς τη μαντική, δίνω σε σας την εντύπωση ότι είμαι κατώτερος από τους κύκνους, οι οποίοι όταν αντιληφθούν ότι πρέπει να πεθάνουν, αν και τραγουδούσαν τον προηγούμενο καιρό, τότε λοιπόν περισσότερο και καλύτερα τραγουδούν επειδή χαίρονται, διότι πρόκειται να πάνε κοντά στο Θεό, του οποίου βέβαια είναι υπηρέτες. Οι άνθρωποι, όμως, λόγω του φόβου τους για το θάνατο, και για τους κύκνους λένε ψέματα και ισχυρίζονται ότι αυτοί λόγω λύπης τραγουδούν το τελευταίο τους άσμα επειδή θρηνούν το θάνατο και δεν αναλογίζονται ότι κανένα απ' τα πτηνά δεν τραγουδά όταν κρυνώνει ή πεινά ή κάποιο άλλο πόνο διέρχεται.

2. α.

- **τήν μαντικήν:** αιτιατική της αναφοράς στο «*φαιλότερος*»
- **τῶν κύκνων:** γενική συγκριτική στο «*φαιλότερος*»
- **οὔπερ:** γενική αντικειμενική στο «*θεράποντες*»
- **αὐτῶν:** γενική υποκειμενική στο «*δέος*»
- **τοῦ θανάτου:** γενική αντικειμενική στο «*δέος*»
- **τῶν κύκνων:** αντικείμενο στο ρήμα «*καταψεύδονται*»
- **τῶν πετομένων:** επιθετική μετοχή ως γενική διαιρετική στο «*οὐδέν*»
- **λύπην:** σύστοιχο αντικείμενο στο ρήμα «*λυπῆται*»

β.

- «*ὡς ἔοικε*» → δευτερεύουσα αναφορική παραβολική που εκφράζει τρόπο σε σχέση με την κύρια, εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα «*ὡς*» και εκφέρεται με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.
- «*ἐπειδάν αἰσθωνται*» → δευτερεύουσα επιρρηματική χρονικοῦποθετική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου-υπόθεσης στη δευτερεύουσα αναφορική. Εισάγεται με το χρονικοῦποθετικό σύνδεσμο «*ἐπειδάν*» και εκφέρεται με υποτακτική γιατί με απόδοση την οριστική ενεστώτα «*ἄδουσι*» σχηματίζει λανθάνοντα υποθετικό λόγο που δηλώνει αόριστη επανάληψη σε παρόν/μέλλον.
- «*ὅτι... ἀποθανεῖν*» → δευτερεύουσα ονοματική ειδική ως αντικείμενο στο ρήμα «*αἰσθωνται*», εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο «*ὅτι*» και εκφέρεται με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.
- «*οἱ ἄδοντες καί ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ τότε δὴ πλεῖστα καὶ κάλλιστα ἄδουσι γεγηθότες*» → δευτερεύουσα αναφορικοαιτιολογική προσδιοριστική στο κύκνων, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «*οἱ*» και εκφέρεται με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.

- «**ὅτι μέλλουσι... ἀπιέναι**» → δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στη μετοχή «γεγηθότες», εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο «ὅτι» και εκφέρεται με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.
- «**οὐ̅περ... θεράποντες**» → δευτερεύουσα ονοματική αναφορική προσδιοριστική στο «θεόν», εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «οὐ̅περ» και εκφέρεται με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.

3. α.

Ενεστώτας	εἶναι	αἰσθάνονται	ἄδουσι
Παρατατικός	---	---	ἦδον
Μέλλοντας	ἔσσεσθαι	---	ἄσονται, ἄσουσι
Αόριστος	γενέσθαι	αἰσθωνται	ἦσαν
Παρακείμενος	γεγονέναι	ἦσθημένοι ὦσι	ἦκασιν
Υπερσυντέλικος	---	---	ἦκεσαν

Ενεστώτας	ἀπιέναι/ ἀπέρχεσθαι	καταψεύδονται
Παρατατικός	---	κατεψεύδοντο
Μέλλοντας	ἀπιέναι	καταψεύσονται
Αόριστος	ἀπελθεῖν	κατεψεύσαντο
Παρακείμενος	ἀπεληλυθέναι	κατεψευσμένοι εἰσί
Υπερσυντέλικος	---	κατεψευσμένοι ἦσαν

β.

- **ἔοικε**: εὐοίκασι
- **οὐ̅περ**: ὦνπερ
- **τό δέος**: τά δέα/ δέη
- **ρίγῳ**: ριγῶσιν
- **λύπην**: λύπας

Επιμέλεια: Μαντουβάλου Μ. Ηλιόχαρη

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 4^{ΟΥ} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

1. Γιατί ούτε σε δίκη ούτε σε πόλεμο ούτε εγώ ούτε κανείς άλλος δεν πρέπει αυτό να σκέφτεται, πώς δηλαδή θα ξεφύγει το θάνατο κάνοντας τα πάντα. Και πράγματι στις μάχες πολλές φορές γίνεται φανερό ότι θα μπορούσε κανείς να ξεφύγει το θάνατο κι αν αφήσει τα όπλα και αν τραπεί σε ικεσία των εχθρών και άλλα πολλά τεχνάσματα υπάρχουν σε κάθε κίνδυνο, ώστε να διαφεύγει το θάνατο, αν κανείς τολμά να κάνει και να λείει τα πάντα. Αλλά προσέχετε μήπως δεν είναι αυτό δύσκολο, άνδρες, το να ξεφύγει δηλαδή κανείς το θάνατο, αλλά πολύ δυσκολότερο (μήπως είναι το να ξεφύγει) την κακίαν· γιατί τρέχει γρηγορότερα απ' το θάνατο. Και τώρα εγώ επειδή είμαι αργός και ηλικιωμένος απ' το πιο αργό πιάστημα, ενώ οι κατήγοροι μου επειδή είναι ικανοί και επιτήδειοι από το γρηγορότερο, δηλαδή την κακία.

2. α.

- «ὅπως... θάνατον»: δευτερεύουσα ονομαστική πλάγια ερωτηματική μερικής αγνοίας ως επεξήγηση στο «τοῦτο». Εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα «ὅπως» και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα που δηλώνει το σκοπούμενο αποτέλεσμα.
- «ὅτι το γε... διωκόντων» και «(ὅτι) ἄλλαι μηχαναί... κινδύνοις»: Πρόκειται για δυο δευτερεύουσες ονομαστικές ειδικές ως υποκείμενα στην απρόσωπη έκφραση «δηλον γίνεταί». Εισάγονται με τον ειδικό σύνδεσμο «ὅτι» και η πρώτη εκφέρεται με δυνητική ευκτική που δηλώνει πιθανό στο παρόν – μέλλον ενώ η δεύτερη με οριστική που δηλώνει το πραγματικό.
- «ὥστε... θάνατον»: δευτερεύουσα επιρρηματική απαρεμφατική συμπερασματική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του συμπεράσματος στην δεύτερη ειδική πρόταση. Εισάγεται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο «ὥστε» και εκφέρεται με απαρέμφατο που δηλώνει επιδιωκόμενο σκοπό.
- «ἐάν... λέγειν»: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της υπόθεσης στη δευτερεύουσα συμπερασματική με την οποία σχηματίζει εξαρτημένο υποθετικό λόγο που δηλώνει αόριστη επανάληψη σε παρόν/μέλλον.
- «μή οὐ... ἐκφυγεῖν» και «ἀλλά (μή)... πονηρίαν»: Πρόκειται για δυο δευτερεύουσες ονομαστικές ενδοιαστικές προτάσεις που λειτουργούν ως αντικείμενα στο «ὀρᾶτε». Εισάγονται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο «μή» και εκφέρονται με υποτακτική που δηλώνει το προσδοκώμενο.

β.

- ἐν δίκη: εμπρόθετος χρονικός προσδιορισμός ή κατάσταση
- ποιῶν: τροπική μετοχή συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος «ἀποφεύξεται», «οὗτος»
- ἀφείς: υποθετική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «ἐκφυγοῖ ἄν»
- τῶν διωκόντων: επιθετική μετοχή ως γενική αντικειμενική στο «ίκετείαν»
- ἐκάστοις: κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «κινδύνοις»
- ἐκφυγεῖν: ἀναρθρο τελικό απαρέμφατο ως επεξήγηση στο «τοῦτ'»

- **θανάτου:** γενική συγκριτική στο «θᾶττον»
- **ἐμοί:** επιθετικός προσδιορισμός στο «οἱ κατήγοροι»

3. α.

Ενεστώτας	ἀποθνήσκειν	ἐκφεύγοι	ἀφίεις
Παρατατικός	---	---	---
Μέλλοντας	ἀποθανεῖσθαι	ἐκφεύξοιτο	ἀφήσων
Αόριστος	ἀποθανεῖν	ἐκφύγοι	ἀφείς
Παρακείμενος	ἀποτεθνηκέναι	ἐκπεφευγώς εἶη	ἀφεικώς
Υπερσυντέλικος	---	---	---

Ενεστώτας	τρεπόμενος	θεῖ
Παρατατικός	---	ἔθει
Μέλλοντας	τρεψόμενος	θεύσεται, δραμεῖται
Αόριστος	τραπόμενος	ἔδραμε
Παρακείμενος	τετραμμένος	δεδράμκε
Υπερσυντέλικος	---	ἐδεδραμήκει

β.

- **δίκη:** δίκαις
- **πάν:** πάντα
- **ἀφείς:** ἀφέντες
- **ίκετείαν:** ίκετείας
- **τις:** τινές

Επιμέλεια: Μαντουβάλου Μ. Ηλιόχαρη